

7.4 การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์อัญมณีและเครื่องประดับ

การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์อัญมณีและเครื่องประดับเป็นการแสดงแบบครบวงจร โดยเริ่มจากแหล่งกำเนิดของอัญมณีประเภทต่างๆ การเจียระไน การจัดระดับมาตรฐานคุณภาพอัญมณี โลหะมีค่า กระบวนการผลิตเครื่องประดับทอง แพลทินัม และเงิน รวมทั้งจัดแสดงอัญมณีสังเคราะห์ อัญมณีเลียนแบบ และแก้วพลี

การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์นี้ ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 แสดงแบบจำลองเหมือนอัญมณี ได้แก่ เหมือนทับทิม จังหวัดตราด เหมือนไพลิน จังหวัดกาญจนบุรี และแหล่งแร่ทองคำ จังหวัดพิจิตร
- ส่วนที่ 2 แสดงตัวอย่างแร่และอัญมณีครบทุกประเภท
- ส่วนที่ 3 แสดงขั้นตอนการเจียระไนเพชร และเจียระไนอัญมณี
- ส่วนที่ 4 แสดงตัวอย่างโลหะมีค่า และวิธีการผลิตเครื่องประดับทองคำ แพลทินัม และเงิน
- ส่วนที่ 5 แสดงตัวอย่างเพชร อัญมณีสังเคราะห์ และอัญมณีเลียนแบบ เช่น คริสตัลของ SWAROVSKI และ Synthetic Cubic Zirconia (CZ) เป็นต้น

ประมวลภาพภายในพิพิธภัณฑ์อัญมณีและเครื่องประดับ

พระบรมมหาราชวัง

อุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ภาพชุดเครื่องทองโบราณ (ถ่ายภาพโดยนายสิงคม บริสุทธิ์ กรมศิลปากร)

ภาพชาวเขากับเครื่องประดับเงิน ภาพสตรีชุดไทยกับเครื่องประดับทอง

บริเวณแนะนำความเป็นมาของศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งนำเสนอภาพศิลปวัฒนธรรมไทยแต่โบราณกาลที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยในการนำโลหะมีค่า, หินสี และอัญมณีมาบรรจงตกแต่งประดับประดาสถานที่และวัตถุต่างๆ ได้อย่างประณีตงดงาม อาทิ พระบรมมหาราชวัง อุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดารามหรือวัดพระแก้ว ภาพชุดเครื่องทองโบราณ และพระพิมพ์ทองปางมารวิชัย

ด้านซ้ายของประตูทางเข้าพิพิธภัณฑ์แสดงภาพเบญจราชกกุธภัณฑ์ ด้านขวาแสดงภาพพระพุทธรูปทองวัดไตรมิตร และเมื่อเดินผ่านประตูห้องพิพิธภัณฑ์เข้ามาจะพบกับภาพถ่ายองค์พระพุทธรูปทองคำพระปฐมสมโพธิ (พระแก้วมรกต) ในเครื่องทรงฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน ซึ่งแสดงถึงความสามารถของช่างฝีมือไทยในการสร้างผลงานที่วิจิตรบรรจงและยังแสดงให้เห็นว่าไทยมีการนำทองคำและอัญมณีใช้เป็นเครื่องประดับมาตั้งแต่โบราณแล้ว

ส่วนปีกซ้ายของห้องพิพิธภัณฑ์ (ส่วนที่ 1) เป็นการนำเสนอเรื่องราวของแหล่งกำเนิดอัญมณีซึ่งแสดงให้เห็นการประทุของหิน หลอมเหลวใต้เปลือกโลกที่พื้นเอราวัตจากใต้ผิวโลกขึ้นมา เมื่อหินหลอมเหลวเหล่านี้เย็นตัวลง ก็จะกลายเป็นแร่ธาตุต่างๆ ซึ่งรวมถึงอัญมณีอันจัดเป็นแร่รัตนชาติชนิดหนึ่ง พร้อมทั้งแสดงภาพการทำเหมืองที่บึงทึมที่จังหวัดตราดและเหมืองแซ่ไพโรที่ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนพื้นที่ตรงข้ามเป็นการนำเสนอเรื่องราวกระบวนการทำเหมืองทองคำที่ จังหวัดพิจิตร

เมื่อเดินลึกเข้ามาทางด้านซ้ายมือ (ส่วนที่ 2) จะพบกับการจัดแสดงอัญมณีในตระกูลต่างๆ จัดแบ่งตามหลักวิชาการ อาทิ ตระกูลแร่ควอตซ์ (เช่น หินทึบและแซ่ไพโรจากประเทศต่างๆ) อัญมณีตระกูลเบริล (เช่น มรกต อะความารีน) อัญมณีตระกูล ควอร์ต (เช่น แอเมทิสต์ ซิทริน โรสควอร์ต) อัญมณีอินทรีย์ (เช่น ไข่มุก อำพัน ปะการัง) อัญมณีตระกูลเจไดต์ (เช่น หยก เนฟไฟรต์) จุดเด่นของการจัดแสดงในส่วนนี้ คือเป็นการนำเสนอตัวอย่างพลอยดิบก่อนการนำมาเพิ่มคุณค่าด้วยวิธีต่างๆ จนกระทั่งได้เป็นอัญมณีที่สวยงามล้ำค่า

ส่วนปีกขวาของห้องพิพิธภัณฑ์ (ส่วนที่ 3) เป็นการนำเสนอเครื่องมือและอุปกรณ์การเจียรไนเพชรและพลอยอย่างครบถ้วน พร้อมทั้งแสดงขั้นตอนและกรรมวิธีในการเจียรไนเพชรและพลอย อุปกรณ์และกระบวนการผลิตเครื่องประดับเงินแบบดั้งเดิมที่ใช้ตัวปั้มและตัวพิมพ์ตัด พร้อมตัวอย่างเครื่องประดับเงินที่ผลิตจากอุปกรณ์ที่จัดแสดงนั้นด้วย

ส่วนปีกขวาซึ่งเมื่อเดินต่อมาจากส่วนที่ 3 จะพบกับส่วนที่ 4 เป็นการจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับโลหะมีค่า 3 ชนิด ได้แก่ ทองคำ แพลทินัม และเงิน พร้อมทั้งแสดงตัวอย่างโลหะมีค่าและจำลองกระบวนการผลิตของโลหะมีค่าแต่ละชนิด ซึ่งนับเป็นการเสริมสร้างความรู้ให้แก่ผู้เข้าชมได้เป็นอย่างดี จากนั้นจะพบกับตู้จัดแสดงเพชรที่ใช้ในอุตสาหกรรม เพชรดิบ เพชรที่เจียรไนแล้ว และเครื่องประดับเพชรบนโลหะมีค่า เช่น ทองและเงินในบริเวณนี้ด้วย

ส่วนสุดท้าย (ส่วนที่ 5) เป็นการจัดแสดงเรื่องราวของคริสตัล พลอยเนื้ออ่อนและอัญมณีสังเคราะห์คิวบิกเซอร์โคเนีย พร้อมด้วยคริสตัลเจียรไนรูปเพชรขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งมีน้ำหนักถึง 3 แส่นกะรัต (ประมาณ 62 กิโลกรัม) และยังมีชิ้นงานเครื่องประดับที่ผลิตจากทองด้วยเทคโนโลยีใหม่ นำเสนออยู่ในบริเวณเดียวกันด้วย